

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Ce-î de făcut?

II.

Departate de a ataca dogmele, tainele bisericești, știind cu toții, că, pelingă scutul codrilor, maicei bisericești avem să-î mulțumim, că ne am conservat până azi; fără biserica ocrotitoare demult ne-am fi înecat în poporul popoarelor ce au trecut peste noi. Acele popoare, cu simplele lor arme, cu caii și trăsurile lor, nu se puteau apropia de șoimii munților. Azi e altcum, cu totul altcum, și apoi e întrebare, oare mai sintem noi șoimi?

Să ne întrebăm serios, cei cari ne mulțumim cu starea bisericească a noastră, oare credem în viitorul imperiului Maroco, cu toate că istoria ne spune, că pe cînd islamul era încă activ, strămoșii lui Raisuli au întemeiat universitatea din Cordoba, care a dat naștere universității din Bologna, și d'aci apoi celorlalte universități din lume. Ce progres e azi posibil la Marocani, Arabi, Turci etc. sub spiritul pasiv al Coranului? Înfine să ne îndreptăm privirea către progresul îndoelnic al Sirbilor, Grecilor, Rușilor și al fraților din România, ai căror conducători sufletești și povățuitori ai moralei

încă cred a fi făcut destul, îndemnînd credincioșii a zice mereu „Doamne miluește-ne!”

Lăncezim în o mizerie rușinoasă, trei milioane de suflete pe un pămînt mînos, pe care treisprezece milioane mai ar avea loc a trăi în belșug. Ne tot scuzăm cu pedecile ce i-se pun în cale dezvoltării noastre culturale. Să ne întrebăm, însă, care instituțiune a fost mai autonomă decît cea bisericească și școlară a noastră, și cum am întrebuițat noi moștenirea dela marele Șaguna? Am cîntat și cîntăm „Doamne miluește-ne!” ...

Avem sute de eminenți advocați, doctori etc. dar adevărați economi, cu învățătură, n'are poporul nostru „agricultor”. Și la aceasta ne scuzăm cu lipsa de școli, de cultură și altele; dar preoții noștri n'au ei oare cultură destulă, și totuși numai excepțional se deosebește administrația averei și economiile lor de a plugarilor. Cauza e, că până erî-alaltă-erî am fost păcurari și cărauși, ear azi voim a fi domni, deși natura nu îngăduie nici progres prea forțat, nici sărituri ...

Adevăratul domn este economul adevărat, decî preoții ar fi să premeargă cu exemplu bun, dezvoltînd, cît mai grabnic,

economii de model, spre binele și al lor și al țărănimii.

În istoria noastră culturală chiar și regres trebuie să înregistrăm. Industria de casă, odată înfloritoare, ne-o înlocuiește azi mătăsurile, catifele etc. Din frumosul nostru port național în multe părți ne-am făcut o adevărată mascheradă de lux.

Aci ar fi de pus pîrghia culturală spre a progresa, adecă la morală, economie, industria casnică, apoi a dezvolta meseriile, industria, comerțul. Cei chemați, și numai aceia, să se dedice științelor, ear cei aleși — artelor.

Să precugete conducătorii poporului, mai ales venerații preoți, că chiar sfînta Biblie poruncește activitatea bisericești, zicînd: *«Litera omoară, și numai spiritul dă viață!»* Decî faceți-vă adevărați apostoli ai sărmanului nostru popor, care cu calitățile lui admirabile, în timp relativ scurt s'ar putea dezvolta de minune. Așadar, înlăturî cu literile moarte, cu formalitățile superflue, bune poate pentru timpul trecut. Azi ne trebuie progres, viață, din care numai viață se poate naște.

Cugetați ce au făcut cei 12 simpli apostoli creștinești, dar voi, cari numărați cu miile,

Foiță originală.

Bocetele românești

de Dr. Iosif Popovici.

Căci vaelele aceste grozave îî sperîă, vîzînd pe mama lor neagră de durere, nu știu bieții, dacă nu cumva se va socoti și mama lor să tacă și să nu le răspundă nici ea.

Mama însă își continuă mai departe necazul. Numai ea știe cum și-a purtat feții în brațe, cum a lucrat, cum s'a trudit și a trăit cu bărbatul ei, vede rezultatul muncii și chinurilor lor, și el stă-pînul și bărbatul ei, pleacă mut, „frumușel gătit” la drum lung:

„Scoală, bădicuță, scoală
Și-î eșire pîn-afară
Să vezi oile cum zbeară,
Toate din sălaș afară.
Și-î eșire pînă 'n prag
Să vezi vacile cum rag,
Că nu rag de dor de fin,
Numai dup 'a lor stăpin”.

Marian p. 522.

El sermanul nu mai mulge oile la strungî, nu mai împarte fin la vaci, nu cosește, nu ară, n'are milă de băeți, nu-î pasă că n-or ști, cine le-a fost tată, ci doarme dus; sfîntul soare re-

sare; el nu se mai trezește și nu grăește cu nimeni. Femeea nu înțelege, cine i-a dat sfatul, și cum se poate îndura să plece cu băț de ceară pe drum necunoscut și mirîndu-se îî zice:

„Și ț-ai lăsat mîndră casă
Frumoasă și luminoasă,
Și ț-ai făcut alta întunecoasă:
Fără uși fără ferești,
Întrînsa să vîcuesți;
Nu-î nici lăiță de șezut,
Nici fereastră de văzut,
Numai negru și pămînt!”

Marian p. 537.

Ș-apoi casa aceasta nu-î gătită de trăit, ci numai de putrezit și ea nu poate înțelege.

Toată vara mi-ai lucrat
Pentru trei scînduri de brad,
Și tu mult că mi-ai muncit
Pentru trei coși de pămînt.

Marian p. 532.

Prea puțină plată pentru așa lucru.

Și neîndestulirea aceasta se cîtină încet pe valurile datinei în murmurul pietății:

Bucură-te mînăstire,
Că mîndră floare-ți mai vine,
Da nu vine să 'nfloriască,
Ci vine să vestejască.

Marian p. 538.

(Va urma)

Evoluția și Creațiunea

— Reflexii —

de AUREL POPOVICI.

Tot ce se zice în Geneză despre începutul vieții e: „Să răsără pămîntul carbă verde, care să samene sămîntă după fel și după asemănare, și lemn roditor care să facă rod, căruia să fie sămînta lui întrînsul după fel de pămînt ... Și a zis Dzeu: Să rodiască apele jigăniî cu suflete vii și paseri sburătoare pe pămînt sub țaria cerului ... Și a mai zis Dzeu: Să rodiască pămîntul suflet viu după fel de cele cu patru picioare și de cele ce să tirăesc, și feare pe pămînt după fel ... și s'a făcut așa”. (Moise I. 1).

Aceste le putem aplica liniștiți la producția spontană. Din cuvintele sf. Scripturi nicidecî nu putem deduce că viața a apărut pe pămînt prin nemijlocita lucrare a lui Dzeu, (să răsără pămîntul, ... să rodiască apele ... să rodiască pămîntul ... etc.), ci în mod spontan din însași materia creată.

La creațiune pe baza planului de plămăuire, s'a putut infiltra în materie puterea (care astăzi nu mai este proprie materiei moarte) din care să încolțiască viața organică. Vedem dar că creațiunea despre originea vieții, fie ea explicată chiar pe baza producției spontane, nicidecî nu contrazice datelor sf. Scripturi. Urmează decî că în privința aceasta, tot știința e chemată să ne lumineze.

Și ce zice știința după atîtea svîrcoliri și rezboiri ce le-a avut în creațiunea vieții? ... Cuvîntul

pe un teren restrins, și în împrejurări ne-asămănat de favorabile, ce ați putea face?!

Prin iubirea de neam și a adevăratei biserici românești, avințați-vă la însuflețirea împlinirii chemării voastre apostolice, spre al națiunii și al propriului vostru bine, ș'atunci n'avem a ne mai teme, decît de singur Dumnezeu.

(Rachitova)

Manciu

Sîntoagerii.

„Sîntoagerii“, după credința poporului nostru, sînt niște călăreți, iuți ca vîntul și ca gîndul, cari în zilele lor, adecă de Marți întîia săptămîină a postului paștilor, pînă earăși Marți a doua săptămîină (ba încă și Mercurii mai sînt unii șchiopi), sau dela „Marția vaselor“ pînă la „Marția incuiată“, cutreeră lumea în lung și lat, (dar mai ales printre Români le place să alerge!) și pe ceice nu serbează zilele alergării lor, îi strivesc noaptea cu copitele lor de foc!

Și, zău, partea cea mai mare a țărănilor noștri, nici nu lucră în aceste zile „periculoase“!

Dar apoi ce să mai zic de femeii? Ele știu spune, că pe cutare și cutare femeie, așa și pe dincolo au „groit-o“ „Caii lui Sîntoager“, de n'a mai fost „bună“ în viața ei întregă! Și numai pentru că a tors sau a cusut!

Eată un caz adevărat, pe care mi-l-a povestit o babă:

Unui om îi vine „rîndul“ să meargă noaptea la moară. Dar cum avea frică de „Caii lui Sîntoager“, își ia cu sine pe unicul fecior ce-l avea, ear acasă remase numai femeia singură. Ce s'o fi cugetat ea, ce nu, destul că luă furca la brîu și începu să toarcă. Și toarse un caer întreg. Deodată însă, trosc...! Fereastra se făcu țandări și pe ea intrară „Caii lui Sîntoager“, și unde nu mi-ți începură a călca cu „copitele lor de foc“, pe biata femeie, de o făcură turtă!...

Dimineața cînd vine bărbatul cu feciorul dela moară și văd isprava „Cailor“; să se ia cu minile de păr, nu alta!

Femea toată vînată, cu o mină frîntă, cu capul spart, etc... Ear din casă lipsiau vestmintele, porcul din covată, și niște saci cu făină „d'a albă“, dispăruseră!...

— Așa! — zise năcăjitul de om — Caii aceia blăstămați, nu se îndestuliră că-mi omorîră nevasta: ci-mi luară și din casă ce putură duce...

Tocmai tîrziu de tot află omul nostru, că „Caii lui Sîntoager“ au fost niște hoțișori de meserie. Atunci merse, merse omul iute la oraș, își cumpără o pușcă, ca de cumva vor mai veni „Caii“, să le facă „paradă“!

Dar înzădar, căci „Caii“ n'au mai venit! Am amintit această întimplare adevărată, ca să se convingă odată și poporul nostru, că nu de „moroși“, de „mînături“, de „Caii lui Sîntoager“, ori de alte năluci să aibe teamă, căci de acestea nu sînt pe lume, ci să aibă grijă să nu pățiască, ca și omul din poveste, — decumva n'oi pați-o și eu ca celce bate toba la urechea... cui?!

Teodor Roșiu, plugar.

IGIENĂ.

— Despre încălțăminte. —

de

Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

Istorie. D. Xenopol spune că basoreliefurile columnei lui Traian ne înfațesează pe barbari purtînd un soi de opinci prinse cu nojițe. S'a susținut de unii scriitori că costumul țărănilor români ar reproduce cu exactitate îmbrăcămintea vechilor Daci, dar d. Xenopol zice că nu este nici roman, nici dac. La străbunii noștri nu se afla cămașa cu altițe, nici fotele reținute de un brîu, părțile cele mai osebite ale vestimentelor femeilor române. Deși cuprinde multe elemente slavone, el este o creațiune proprie a gustului național, determinat pînă la un punct de condițiile climatului. Vedem pe Columna lui Traian popoarele Daciei îmbrăcate cu stoffe țesute.

În cartea pentru descălicatul dîntăi al țării Moldovei de Miron Costin găsim ce zicea, după vechii autori, despre opinci ș'asul Laurentie Topeltin din Medieș: Felul încălțămintelor Românilor este cu pele crudă, fie de orce dobitoac peste picior învălit bine cu obele de lînă și încălțat, apoi pelea aceia o leagă cu curea peste picior, de înfășură tot piciorul dela degete pînă

sub toata glesna. Și acesta este portul Romanilor celor vechi, al strămoșilor lor, cari îl purtau la oaste; acest fel de încălțăminte era al slujitorilor oșteni la Rîmleni. Numai atîta osebire vedem, cum citim și în istoriile cele vechi, că oștenii romanii nu învăliau în obele, ci încălțau piciorul gol cu pele și legătura încruciș, ca gratia, adecă opinci în cari se ținea piciorul legat la călcîi.

În Transilvania edictul lui Rákóczi din 1638 oprea pe țărani de a purta cizme, și aceasta poruncă s'a împrăștiat apoi și la 1700 și țînînd pînă la 1848. În revista „Transilvania“ 1905 p. 140. citim că la 1734 opinca era încălțăminte obi-cinuită a țărănilor bănățean.

Del Chiaro scrie la 1718 că colțunii („calzette“) serviau numai de a încălța fluerul piciorului, dar nu și piciorul. Soldații cari purtau colțunii, se numiau „colțunari“.

Sulzer arată la 1781, că țărani dela cîmpie poartă cizme, vara botini sau cizme, dar mai mult opinci, cum se vede și pe antichitățile romane. La munte se poartă mai mult opinci.

Wilkinson (1810) amintește opincile, cum le aveau și Daci, ear femeile umblau mai mult desculțe.

Descriere. În părțile muntoase din Oltenia se poartă mai cu seamă opinca (crudă); la cîmpie, în timp rău, opinca se schimbă cu cizma sau cu ghetete mari cu talpa groasă și țîn-tuită, rar pantofi de pele (bocongii în Mehedia), dar cînd e frumos și mai ales la muncă, umblă desculți, ba și pe ger să văd desculți sau cu opinci rupte. În serbători cizme sau imine, cari sînt un fel de pantofi cu virful ascuțit; dar se văd tineri și în serbători cu opinci. Țăranul cumpără cizmele d'a gata; opincile le face el singur.

Femeia poartă în serbători, sau la țîrg, ghetete de pele subțire (botini), sau la munte cizme, cele mai bătrîne opinci, ear earna ghetete groase; apoi pun și pantofi și ciorapi albi de bumbac, pe drum însă se duc desculțe și cînd se apropie de țîrg, se încălță.

Bărbații și femeile poartă în opinci obele albe de dimie.

În județele dela mijlocul țării dinspre Dunăre cei mai mulți bărbați umblă desculți, cam 3/4 din an; ceilalți sînt încălțat cu pantofi (imine), cu botini (cipici cu talpa pingeluită) sau cu ghetete de țîrg, cu opinci sau cu cizme groase. Vara obicinuit pantofii se poartă fără ciorapi, ear pe frig ciorapi de lînă sau obele.

Copii poartă opinci, dar vara umblă toți desculți.

Femeile fotografiate în cartea lui Bergner despre Români (1887) sînt cu pantofi cu căpută așa mică, încît numai o margine îngustă acopere degetele piciorului.

(Va urma)

ei din urmă este: „Omne vivum ex ovo.“) Știința, special chimia e convinsă astăzi despre însușirile atomilor în urma cărora aceștia tind nu a se conglomeră, ci a se despărți de olaltă.

Unde este viața, acolo vedem armonia frumoasă între atomii adunați; unde lipsește acest „ceva“ (rămînînd atomii de sine), începe reacțiunea, — organizmul se descompune.

Cum se împacă deci tendența atomilor pentru desorganizare cu ipoteza autogenezei chimice? Aici contrazicerea e evidentă.

„Nu există nici un chemist — zice Berthelot — care ar cuteza să afirme că i-a succes în laboratorul său, a produce o frunză, o celulă sau și cea mai bogată vietate... Din chimie, nu va fi nicîcînd fiziologie“.

„În organisme, da, are rol fizica și chimia, dar numai ca mijloc în serviciul vreunui factor mai superior“.

Materialiștii însă, ca de regulă, se opun adevărului cunoscut, siluind știința să se declare după placul lor. Știința zice însă că nu există producție spontană. Dl Vladimirescu, însă zice că „trebuie să existe! Dar să ne înțelegem. Am văzut că: puterea dată materiei la creare (așadară nu e vorba aici de vre-o influință externă la apariția vieții), — fie ea una cu puterile chimice (precum dorește producția spontană) — se poate reduce ca și

materia, la prima creare. Prin urmare: Aderenții ipotezei „generatio spontanea“, nu urmează ca să fie totodată și atești. Dacă știința o va dovedi, n'avem nimic împotriva. (Va urma).

Corneliu Moldovanu: Flacări.

Pe Mihaî Viteazul îl cîntă în două poezii vrednice de toată luarea aminte. Ascultați de pildă ce minunat povestește poetul toate pregătirile cele ia marele Voevod în presara trecerii sale tănuite preste Carpați în Ardeal:

„Cînd fu n'tramurg, Mihaî dădu poruncă
Ca să se n'fingă tabăra în vale,
Gătindu-se pentru popas de noapte:
Cu olăcari, străjări și masalale;
Și după ce orîndui iscoade
Să cerceteze zările de-arîndul,
Chemă în cort toți căpitani oastei
Ca n' s'fat de taină să le asculte gîndul“.

Mai ascultați apoi rugăciunea lui Mihaî pe care cucernic o rostește în fața munților, cînd buciamele vestesc sorocul rugăciunii:

— „O munților! Din tot ce-a născut lutul,
Voî singuri amintiți dumnezeirea;
Învecinați cu stelele și cerul, —
Vă dovediiți cu ele înrudirea
Prin strălucirea fulgerelor voastre...
Dintru n'nceput robii brațului de fer

Ce v'a zidit, — cu ce-ați greșit în urmă
Ca să v'alunge, uriași din cer?...
Și ce minuni din boltile țariei
Au fost vredeții voastre n'credințate
De stați înmărmuriți pentru vecie?...

Și așa mai departe urzește poetul ruga aceasta a lui Mihaî, care, cum se vede din cele citate, n'a putut să izvoriască nicîcînd de pe buzele unui erou ca Mihaî, deaceia cele citate și stau rău în gura lui Mihaî. Nu se poate zice însă aceasta și despre partea a doua a acestei rugă care sună precum urmează:

„Cînd vă privesc în suflet îmi aduceți
Pricină de cumplită deznădejde,
Ear în gîndul neclintit al biruinții,
Se 'ndoae ca în ceasuri de primejde,
Și șovăește n' cumpăna 'ndoelii —
Fără credință neputînd trăi...
O, munților!... sînteți senini și veșnici —
Mă tem de voi, dar nu vă pot iubi;

Acum revenim la acele poezii mărunte în cari pare că a încremenit poetul nostru, cu netăgăduit mai mare măiestrie ca și în cele de pînă aici, clipe din viața senină și fericită a trecutului. În acestea a izbutit poetul nostru să închidă mult, chiar foarte mult, din acea viață a trecutului.

Astfel cînd umbrele n'șerării se coboară pre pămînt, cutare „boer“ stă n' „pălimar“ sorbindu-și tacticos din „filigeana“ și purtînd grija intinselor sale moșii, prin „vătavul“ și „vechilul“ pe cari de cu seară îi poștește la sine, ca să le spună de treburile moșiei, pentru ca apoi:

*) Pouchet, Zoly și Pasteur, au dovedit mai presus de orice îndoială, că producția spontană este imposibilă.

**) Zice Flamarjon, Gott in der Natur (p. 124); tot astfel și Dresel (Materie vie și moartă; p. 52, 58, 104, 175).

Economie.

— Tuberculoza animalelor —

de
veterinar **Eugen Bihari.**
(Fine).

Metodul lui Bang e următorul:

Dacă după injecții cu serul tuberculozei, vaca reaghează, adică dacă e bolnavă de tuberculoză, nu este ertat să lăsăm să sugă vițelul, ci trebuie să-l hrănim pe cale maestrită.

Nutrirea maestrită a vițelului nu este vr'un lucru greu. Avem în ziua de astăzi și aparate atât de simple și eficiente, ce nu reclamă nicio oboseală. Vițelul crește și se dezvoltă foarte bine. Serul acesta și-l poate procura țăranul, fiind atât de eficient, 40 fil.

În liniamente generale am spus ce-am avut de spus despre tuberculoza vitelor.

Ar fi să trec acum la o altă chestie, destul de importantă și, asta pentru crescătorii de vite.

E lucru știut, că în cercul nostru, mulți trăesc din vinderea laptelui, mai ales din comuna *Ciclova montană*. E trist însă, că lăptăresele noastre nu țin în vedere și interesele publicului consumator.

Cînd le vin vacile dela pășune, îndată să și pun să le mulgă, fără ca să le spele ugerul. Astfel se sporește boala mai ales între copii, dintre cari mulți își curmă și zilele, fără că prostimea să știe de unde le-a provenit moartea.

Să nu uităm că ugerul e locul unde mai mult le priește a se încuibă baccilii bețugului acestuia. Și dacă nu spălăm bine ugerul vacii, și dacă mulgătorii nu-și spală bine minile, atunci baccilii trec în lapte, și din lapte în organismul consumatorilor.

Cred a nu fi spus un lucru de prisos; cei ce se ocupă cu lăptăria, vor înțelege admoniarea și nu-și vor face păcate să pricinuiască prin neglijența și blăstămăția lor nenorocirea celor ce cumpără lapte dela dinșii.

Cred însfirșit că chestiunea aceasta nu va rămîne neexplicată de cărturarii și povătuitorii poporului.

„În urmă în iatac cu multă mire,
De grija zilei gîndul și-l desparte,
Și, sub icoane deschizînd o carte,
Smerit îngînă stilurii din psaltire . . .“

E atât de adevărată și de admirabilă icoana aceasta ce ne-o dă poetul despre un vechi boer oarecare, bun gospodar și bun creștin din vremurile acelea de mult apuse ale trecutului celui mai îndepărtat. Sau de pildă cea următoare, *„Jupînița“* pre care o reproducem cu drag pentru rarul ei farmec:

„Se 'neacă 'n umbră curtea boerească
S'aud la porți zăvoarele căzînd:
Prin săli se sting luminele pe rînd,
Și slugile încep să ațipiască.

Din ceruri mila păcii se resfrînge
Și-adoarme firea 'n visurî de lumină,
Cî numai la fereastra din grădină,
Cu capu 'n mină, o jupîniță plînge . . .“

Și de ce o fi plîngînd această fecioară singură în liniștea înserării? Ni-se împărtășește taina în strofa următoare:

„Puternică e patima iubirii —
Cumplită ne'ndurarea părintească:
Prin lacrimi . . . par'că vede-o calească
Urcînd încet pe drumul minăstirii“ . . .“

N. Rozmarin.

(Finea va urma).

CRONICA.

În fruntea comitetului arangeator al festivităților Adunării generale a Fondului de teatru rom., ce se va ține aici în Oravița la 28. August c. n. s'au ales președinte: **protopop Alexandru P. Popovici**, v. președinte: **protopop Victor Poruțiu**, secretar: **Gheorghe Jianu**, notari: **Dr. Nicolae Hubianu**, **Dr. Petru Stoina**, **Emil Persecă** și **N. Trulea**; ear diferitele secțiuni își vor începe activitatea, ca festivitățile să scuceadă cît de bine.

Institutul »Oraviciana« a cumpărat și casa dealăturî, a lui Theodorovič, pentru scopurile instituțiilor noastre.

Mercuri dimineața a încetat din viață cetățeanul din garda mai bătrînă, turtarul **Ion Berdyan** din Oravița română.

Banca *»Dunăreana«* din Temes-Cubin și-a ținut Lunî adunarea generală, la care înafară de acționarii din localitate, deastădată s'au găsit îndemnați a participa și alți acționari din împrejurime, cum și din centre mai îndepărtate, Biserica albă, Oravița etc.

Acest institut de bani e de o netăgăduită importanță pentru România din acele părți. În Cubin ai noștri se țin bine; în virtejul luptei pentru existență, prin sîrguință și chiverniseală bună, Români au cuprinsuri bune, sînt cei mai cu stare între celelalte sămînții de oameni. *»Dunăreana«*, răsărită ca și pe alocurea, din „mîntea din urmă a Românilor“, avînd să lupte din greu cu concurența institutelor străine, are nevoie de oarecare împropășire a principiilor călăuzitoare, ce trebuie să aibă la bază dragostea reciprocă și deplină încredere între frați, cum am auzit aievea și pe fruntașul **Vasile Bunda** zicînd: „Trebuie să conlucrăm și împreună să gustăm și dulcele și amarul“. Așa s'a și făcut. Sub presiunea energicului și prudentului preot **Ioanichie Neagoe** (**Petrovaselo**) adunarea a decurs în armonie, primindu-se în bunăînțelegere toate propunerile direcțiunii, ear între cîrmacii de pîn'acum ai institutului au fost înșiruiți și harnicul avocat din localitate **Dr. Iustin Miron**, destoinicul director al „Sentinelii“ **Petru Stoica**, și pîrintele **Ioanichie Neagoe** director la „Steaua“. Valorosul membru **Remus Bortos**, un bun îngrijitor de cele obștești, fiind puțin cam suferind, deastădată n'a primit să fie ales, remîinîndu-i datoria ca pe viitor și înafară de gremiu să ajute prosperitatea institutului.

După adunare toți acționarii luînd masa împreună, prin cîteva toast însuflețitoare s'a pecetluit frăția și bunăînțelegere, ear după acele clipe de înălțare sufletească, oaspeții au fost petrecuți la gară de bravi grăniceri, în frunte cu directorul **Secoșanu**, vesel de interesul nobil al oaspeților, cari au venit cu gîndul să inaugureze o viață nouă, să ajute pulzația *»Dunărenei«*, dela al cărei chiag se așteaptă dospirea multor nădejdi pentru ziua de mîne.

Harnicul subjude dela judecătoria din localitate **Dr. Iosif György** a fost numit judegesc cercual. Felicitări.

Reuniunea de cîntări *»Concordia«* din Oravița rom. și-a ținut Duminecă adunarea

generală, în care după ce s'a onorat prin sculare memoria reposatului membru **Costa Cucu**, și după ce se exprimă mulțumiri pentru ostenețele dirigentului, s'a reales comitetul de pînă acum, în frunte cu veneratul său președinte **protopop Victor Poruțiu**.

La *Iasenova* Lunia trecută carambol; s'au sfărmat vagoane, dar nu s'au pierdut vieți omenești.

Proprietar **Vasile Radulovic**, (Belgrad), fiul unei familii vechi românești, dintre cari au întemeiat și biserica românească din *Biserica albă*, fost primul prezident al corului vocal românesc din acest oraș, a donat din incidentul căsătoriei sale un ceasornic pentru turnul bisericii ort. române din Biserica albă în preț de 1400 coroane. Darnicia e o frumoasă calitate sufletească.

Teologul, ales de paroh în Bocșa română, **Petru Vuc** s'a logodit cu d-soara **Elena Crenianu** din Reșița montană. Multe felicitări!

Forestrierul **V. Lința** din Cacova a fost numit asistent la catedra de botanică la academia de silvicultură din *Selmeczbanya*.

Director executiv al *»Bocșaneș«* a fost ales, spre mulțumirea generală a acționarilor, avocatul **Dr. Aurel Oprea**.

Tînărul **Iuliu Crenianu** din Reșița montană a fost numit de inginer al Societății Căilor ferate la Anina.

La Broșteni un hoțoman a intrat să fure la un vecin. A fost prins și bătut. Straja de noapte l-a dus la primărie, unde în cursul nopții a murit, se zice că în urma unei apoplexii.

Ministrul de comerț avizează pe cei interesați, că taxa de telefon între Oravița și Biserica albă e scăzută dela 2 cor. la 1 cor. — Abonații sînt avizați, că nu pot beneficia telefonare gratuită, deoarece cererea asta n'o iugăduie regulile în vigoare.

Din *»Potpouri«*, de **Gheorghe Jianu**, mai sînt cîteva exemplare de vînzare la Administrația *»Progresului«*. Prețul 1 cor. Conține articole interesante: *Practica cititului*, *Ortografia noastră*, *Despre numerî*, *Sărutul* și *Chestiuni culturale*.

Mohor, foarte bun nutreț pentru vite, de vînzare. A se întreba la Administrația noastră.

Bibliografie.

A apărut *»Literatura Medicală Românească«* de distinsul medic oculist **Dr. Gheorghe Craișnic**, ediția Academiei Române. Prețul 5 lei. Este cam a 23-lea operă din scrierile (în românește, germ. și franțuzește) a eminentului medic-literat, originar din Banat, cunoscut și ca zelos colaborator al Revistei noastre.

A apărut **Pomăritul** de **Iosif Bălan**. *Caransebeș*, 1908. O broșură, ce cuprinde îndrumări și sfaturi practice despre sădirea pomilor, alegerea pădureților, oltoire, oculare, cum să se sădiască pomi în pepeniere, la moșie, curățirea tulpinei, ce e de făcut cu pomi cari nu rodesc, cînd și cum să se culegă poamele, cum se țin poamele peste earnă, întrebuițarea poamelor, friptul răchiciei etc. Broșura e scrisă într'o limbă ușoară, cu 27 ilustrațiuni în text. O recomandăm preoților, învățătorilor și mai ales economilor noștri, cari vor afla în ea multe lucruri folositoare. Prețul 50 fileri. Se poate comanda dela autor și dela librăria diecezană din Caransebeș.

A apărut la București *»Bilanțarea generală«* de colaboratorul nostru **Traian Țăranu**. O lucrare, aprobată de Ministrul Cultelor din România, ce ușurează uimitor bilanțarea la băncile noastre. Se capătă la librăria **I. E. Țăranu** în Oravița. Prețul 1 cor.

Editor-proprietar: **Gheorghe Jianu.**
Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

Licitațiune.

Pe baza deciziei comitatens Nr. 939/904. se descrie licitație pentru edificarea cancelăriei notariale din Secaş (Krassó-Szörény) pre ziua de **26 April n. 1908** la orele 10 a. m.

Prețul exclamărei e 4225 cor.

Ca licitanți; vor fi primiți numai acei indivizi cari sînt provăzuți cu documente, de arhitecti-întreprinzători. Ca vadiu se cere 10% din sumă, în bani gata, ori în hirtii de valoare.

Planul se poate vedea la cancelarea notarială din localitate în toate zilele la orele oficioase.

Reprezentanțele comunale.

1300 sz. tlkvi 1908.

Arverési hirdetmény kivonat.

Oraviciana r.-t.-nak Pencza Ioszf rakasdiai lakos elleni végrehajtás ügyében 300 korona tőke ennek 1904 évi november 28-tól járó 8% kamata 48 korona 26 fillér eddigi ezuttal 22 korona 30 fill.-ben megállapított költségek továbbá a csatlakozást nyert az Oraviciana r.-t. javára 2327/905 sz. végzéssel bekeb. 114 korona 66 fill. tőke ennek 1904 évi július hó 1-től járó 6% kamata 47 kor. 40 fill. költségnek kielégítése végett a kért árverés a százkabányai kir. járásbíróság területén fekvő Rakasdia községi 478 sz. tjkvben A. I. alatt felvett 480 hrsz. 416 öisz. belsősegre 1048 hrsz. 200 -öl pótkertre és 2780 hrsz. 2 hold szántóra (Dobrin) 840 kor., a † 919 hrsz. 110 -öl szőlőre 28 kor., a † 927 hrsz. 180 -öl szőlőre 41 kor., a † 1483 hrsz. ter. nélküli szőlőre 66 korona, a † 3569 hrsz. ter. nélküli szőlőre 306 kor., a † 2578 hrsz. ter. nélküli szántóra (Dobrin) 72 kor., a † 3700 hrsz. ter. nélküli szántóra (Dobrin) 96 kor. kikiáltási árban ezennel elrendeltetik. Ezen árverés által a fenti sz. tjkvben C. 49 alatt Pencza Pau javára bekebelezett haszonélvezeti jog csak annyiban érintetik, a mennyiben az ingatlanok oly vételáron kelnek el, oly ezen szolgálmi jogot megelőzőleg bekeb. jelzálogos hitelező mintegy 3498 koronát kitevő követelésnek fedezésére szükséges összeget meg nem haladná, mely esetben az árverés hatálytalanná válik az ingatlan nyomban megtartandó újabb árverésen a bekeb. szolgálmi jogra való tekintet nélkül el fognak adatni.

Az árverés megtartására határidőül **1908. évi május hó 16-ik** napjának délelőtti 9 órája Rakasdia községhezához azon megjegyzéssel tüzetik ki, hogy a fent körülírt ingatlanok ezen határnapon a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 84 kor., 2 kor. 90 fill., 4 kor. 40 fill., 6 kor. 60 fill., 30 kor. 60 fill., 7 korona 20 fillér és 9 korona 60 fillért készpénzben vagy 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig: az elsőt az árverés jogerőre jutása napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt és az utolsót ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt az oraviczai kir. adóhivatal mint birói letétpénztárnál fizetni.

Százkabányán 1908. évi márczius hó 7-én a kir. járásbíróság mint tlkvi hatóság.

Virágh, kir. aljbiró.

„PLUGARUL“

societate pe acții din Cacova

dă

6%

și plătește și darea după depuneră.

ALEXA PERIANU

Cea dintii croitorie modernă în

ORAVIȚA

Pentru sezonul de primăvară

Ștife englezești franceze, de prima calitate.

Croială ireproșabilă.

Confecționează și tot felul de reverenți preoțești, după cerință în orice fazon.

Prețuri solide.

„SENTINELA“

instituit de economii și credit

ca societate pe acții

în Satul-nou (Réva-Ujfalu)

efectuește toate operațiunile de bancu și primește depuneră spre fructificare că 5 1/2% interese, plătind institutul și darea de 10% după întetese. La cerere se trimit deponenților și cecuri poștali cu cari se trimit bani fără a plăti porto la poștă.

Satul-nou, în 31 Decembre 1907.

Direcțiunea.

Banca de asigurare

„Transylvania“

fondată la 1868, primește asigurări de viață și asigurări încontra focului și încontra grindinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valoră asigurată: 105 milioane cor. — Des-păgubiri plătite: 7 1/2 milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în Sibii, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în Arad, la Agentura cercuală din Oravița și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de ai noștri de toată încrederea.

Atelier de croitorie

— în Oravița —

strada principală, în casa proprie.

Rentorcindu-mă din străinătate, unde am făcut studii de modă și am cumpărat postavuri, avizez Onoratul Public din Oravița și jur că pentru sezonul de primăvară și de vară sînt asortat cu cele mai fine postavuri, engleze și indigene, pentru

costumuri, jeleuri și părădisuri;

croială după măsură efectuire după cele mai severe condițiuni ale modei.

În așteptarea binevoitoarelor comande, semnez

Cu distinsă stimă

Gross Béla.

2-3

Anunț.

Avizez onoratul public bănățean, că în magazinul și atelierul meu din Oravița se pot căpăta

cele mai bune ghețe

în întreg ținutul sudbănățean.

Prețuri solide și fixe.

Cizme cum și ghețe ortopedice, pentru bal și pentru mirese după măsură, forme engleze, franceze și americane.

Primește sodali muncitori și de omenie, cum și ucenici din case bune și cu nițică școală.

Cu distinsă stimă

Benedict Csongár.

Aviz.

Aduc la cunoștința P. T. public românesc, că mi-am deschis în

Biserica albă (Fehértemplom)

în Casa Kohl, în strada principală, un

Magazin cu articole de galanterie,

ce le comand dela cele mai renumite fabrice.

Pe lângă **promptitudine**, și **prețuri absolut solide**, promit marelui public românesc, că mă voi arăta totdeauna vrednic de sprijinul, și încrederea fraților mei Români.

Cu distinsă stimă

Nicolae Miuța

negustor.

3-3

Cine dorește să facă o călătorie de plăcere ieftină, bună și iute

în 6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina), acela să ceară îndrumări în românește dela

Falk și Comp.

(secția românească)

Hamburg

Strada Raboisen 30.